

la contra | ENRIC RAMIONET

Contra la grisor

El grafit es pot considerar un art contemporani, una activitat que ha passat de moviment de carrer a art urbà, que empra la ciutat com un llenç i a la vegada la transforma

A determinada edat la grisor és insuportable. I això, que es pot interpretar en el sentit ampli del mot gris, també deu servir per entendre que les muralles de formigó i les extensions urbanes on aquest color és hegemònic esdevenen per als cadells de la nostra espècie una desassossegadora provocació que cal omplir de colors. En Toni Martínez comenta aquesta reacció sense extreure'n cap judici, però sabent, em penso, que és una forma poètica i optimista d'endinsar-nos en el món del grafit. Ho afirma un llicenciat en història de l'art per la Universitat de Girona, doctorand en art i espai públic, autor de la tesina: *Una aproximació semiològica al grafit*, que la setmana passada va fer una conferència a la biblioteca de Llagostera.

La seva tesina, feta fonamentalment a partir de l'observació dels grafitos de Roses, la població on resideix, se centra en l'anàlisi de la imatge, de les icones, del text, del llenguatge utilitzat i de les intencions i les fonts d'inspiració. Una voluntat científica probablement massa feixuga per a una xerrada adreçada a públics no especialitzats, i per aquesta raó, en Toni ens va parlar, sobretot, del grafit en la seva dimensió artística i com a fenomen social. Ens va explicar que és un art a l'aire lliure que s'expressa a l'espai urbà i aquí és on resideixen els seus vicis i les seves virtuts.

A les parets, s'hi deu escriure des que existeixen maons i signes. Diuen que a l'Imperi Romà ja era corrent omplir els murs d'insults, reivindicacions polítiques o declaracions d'amor, i encara que no sigui ni l'únic ni el més antic dels antecedents històrics, estimula pensar que de Roma, conjuntament amb el dret, hem heretat els grafitos. A ell l'interessa fonamentalment el contingut estètic, però aquest món inclou des de sempre determinada voluntat transgressora i a vegades, certament, no és res més que un joc que conté un cert risc, un desafiament a l'autoritat o una exaltació dels instints territorials. És la seva vessant vandàlica anomenada

Un grafit en una paret de Figueres. / RAMON ESTÉBAN

«bombardeig», de la qual totes les ciutats en tenen alguna experiència, i que en algunes ocasions, segons en Toni, la provoca la pròpia repressió sobre els autors creatius.

El grafit es pot considerar un art contemporani, originari dels suburbis de Nova York com un dels elements bàsics de la cultura *hip-hop*. Una activitat que ha passat de moviment de carrer a art urbà, que empra la ciutat com un llenç i a la vegada la transforma, que es mostra refractari a la institucionalització i que per la seva mateixa vitalitat no és fàcil de catalogar. Un art que dialoga fàcilment amb altres expressions artístiques, que, com tantes vegades, s'alimenta de la marginalitat, que es renova contínuament per escapar de la immensa capacitat digestiva de la nostra societat, i que salta sovint de les parets a

les samarretes o a la publicitat.

Els nostres nois d'ESO, quan dibuixen o escriuen el seu nom a les llibretes, de fet, fan grafitos. En Toni diu que aquest és un país de bons grafiters, i parla de Btoy o de Susso33, i també, naturalment, del misteriós Banksy, un artista anglès del qual es desconeix la identitat, amb una obra d'aïres poètics i voluntat revolucionària, que ha dibuixat finestres paradisíques als murs de Cisjordània, policies que es petonegen o que escorcolen una nena petita pels carrers de Londres; que va situar al Disneyland californià una escultura a escala humana d'un pres de Guantánamo i que ha penjat, clandestinament, paròdies d'obres d'art al Moma o al Museu Britànic. Un home extraordinari a qui, molt més enllà de l'adolescència, segueix neguitejant la grisor.

la columna | JOSEP M. FONALLERAS

El caganer Millet

Arriba l'època dels caganers al pessebre i sembla que hi ha una certa polèmica entre les empreses que els fabriquen per la presència als aparadors i a les fires de Nadal del caganer que representa el senyor Fèlix Millet. La qüestió no és gens menor ni convé menysprear-la amb una mitja rialla. Va al fons de la qüestió d'una figura tan emblemàtica del país. ¿Què representa el caganer? ¿Una broma enmig de la plàcida, tranquil·la estabilitat del paisatge nevat, de la sòlida i rural escenografia nadalenca? ¿Una picada d'ullet a antics ritus, a ancestrals relacions amb la terra? ¿Una manera de combinar l'adoració religiosa amb la saviesa popular que en rebaixa la magnificència? Aquest simpàtic personatge, l'únic de tot el muntatge que és capaç de canviar de vestimenta, de professió i d'aparença física, ha servit, els darrers anys, com a reclam per reproduir, en aquest petit món, les gràcies o les desgràcies de l'altre, del real. Es veu, però, que amb el caganer de l'examo del Palau i de l'Orfeó s'ha aixecat polseguera perquè n'hi ha que diuen que fa mal a l'essència mateixa del nostre defecador.

No sé per què. Vull dir que també hi ha caganers que adopten la figura de Putin, de Fidel Castro, de Berlusconi o de Chávez, uns individus que no es caracteritzen precisament per aportar grams de pau, salut o benestar. Ni al planeta, ni al pessebre.

Que Millet sigui un caganer em sembla una idea encertada. No pas perquè l'hagi cagat, que ho ha fet, sinó perquè ja forma part de la nostra memòria sentimental, un dels requisits imprescindibles perquè algú mereixi el gran honor de plantar la seva tifa enmig de la berenada dels pastors. A més, els creadors del Millet caganer no l'han volgut dibuixar amb la seva habitual americana de quadrets (la que du al jutjat i pel carrer), sinó que l'han pintat de marró, amb la qual cosa es confon el continent amb el contingut, és a dir, amb els excrements amb què ha embrutat una institució i un país. Em penso que me'l compraré. Al seu costat, hi deixaré unes quantes d'aquelles monedes de xocolata que caga el tió.

PUBLICITAT

a SANT ANTONI DE CALONGE
 Passeig del mar, 76
 tel. 972 85 18 76
 www.calrei.com

cal rei
 coses de casa

a GIRONA
 Carrer Nou 25
 tel. 972 20 01 78

PUBLICITAT

copisteria Stein

HEM RENOVAT LA MAQUINÀRIA
 la millor qualitat digital · b/n i color

Pompeu Fabra, 10 · 972 203 944 · GIRONA

PUBLICITAT

FELIU MOY
 PINTURA I DECORACIÓ

VERGES
 972 78 00 39
 info@feliumoy.com

SERVEI GLOBAL

PUBLICITAT

TANCAMENTS D'ALUMINI I PVC

OR METAL

972 47 61 27
 www.ormetal.es
 C/ Llevant, 7 · Pol. Ind. Mas Lladó
 FORNELLS DE LA SELVA